

WEEKENDEXCURSIE WINTERSWIJK

Een excursie even buiten de "platgetreden paden" beleefde de VWG in het weekeinde 31 mei / 1 juni. We gingen op verkenning in de voor ons nogal onbekende, maar vogelrijke Achterhoek, waar we in tenten overnachtten en per auto en te voet rondtrokken.

Het vrij kleine aantal deelnemers (13) arriveerde in de loop van de vroege vrijdagavond op de kampeerplaats, een mooi, stil plekje aan de rand van een bos. Hier lieten ook de eerste Achterhoekse vogels zich al zien (bijv. Grauwe Vliegenvangers en Grote Lijsters).

's Avonds kwam iemand van de kleine vogelwerkgroep van Winterswijk op bezoek. Er bleken door allerlei omstandigheden geen geleide excursies voor onze hele groep mogelijk te zijn. We besloten daarom om, met behulp van de kaartjes en informatie die de man ons kon verstrekken, zelf het gebied te verkennen. Hierna kregen we een grote hoeveelheid tips over ons uitgestort, waaruit wel bleek dat er een ruime keus aan vogelgebieden was.

Na een nacht vol geluiden waren we de volgende morgen dan ook vroeg op en konden luisteren naar de opbouw van het complete vogelkoor, beginnend bij de Gekraagde Roodstaart en uitmondend in de roep van de Wielewaal.

Het eerste landschap dat we bezochten was dat van Bekendelle. Hier stroomt door mooi gevarieerde bossen een van de voor de Achterhoek zo kenmerkende beken. We troffen er de al even kenmerkende Grote Gele Kwikstaart aan, een vogel, die bijna alleen te vinden is bij stromend water en daarom in Nederland beperkt voorkomt. In de rijke omgeving huisden nog meer vogels, zoals de Zwarte Specht, de Holenduif en diverse zangers. Naast "gewone" Goudhaantjes kwam ook het Vuurgoudhaantje voor. Opvallend was het grote aantal Vlienvangers (Bonte en Grauwe).

Na Bekendelle verkenden we een aangrenzend, veel opener gebied dat al even karakteristiek voor de Achterhoek was: het was een zgn "essengebied", bestaande uit akkers en weiden, doorsneden door houtwallen. Dit soort landschappen wordt ook bij Winterswijk sterk bedreigd door ruilverkavelingen. We hoopten hier natuurlijk de "trots" van de plaatselijke vogelaars, de Ortolaan, te ontdekken. Deze Gorzesoort komt in Nederland bijna alleen in de Achterhoek voor, en bewoont daar korenvelden, vooral rogge. We luisterden dan ook bij elk roggeveldje of we de (Geelgorsachtige) zang konden horen, maar helaas.... Wel werden andere vogels waargenomen zoals de Geelgors zelf, de (algemene) Buizerd, en, op een houtzagerij, de Zwarte Roodstaart.

Hierna kwam weer een heel ander landschap aan de beurt, namelijk het (grotendeels uitgedroogde) Wooldse Veen. De Boompieper voelde zich hier natuurlijk goed thuis, maar in de omringende bosrand troffen we ook vogels als Zwarte Mees en Fluiter aan, en zelfs de Appelvink. Jammer dat maar weinigen van ons de schuwe vogel konden ontdekken voor hij wegschoot over de boomtoppen (om niet meer terug te keren).

Voor de lúch bezochten we nog een halfopen gebied (naaldbos + akkers) dat net als het Woolse Veen dicht bij de Duitse grens lag. In het naaldbos was weer de Zwarte Specht te vinden, verder een paartje Goudvinken en een hele Winterkoningfamilie. In de open velden zagen we Reeën, erboven kwamen Sperwer, Buizerd en Boomvalk voorbij.

Na de koffie en de boterham trokken we verder westwaarts naar de omgeving van het Blekkink (een bos). Onze wandeltocht voerde voornamelijk

door een open gebied ten zuiden hiervan, met weer veel houtwallen en struikgewas, zodat we de Geelgors en zangers als Grasmus, Braamsluiper maar ook Bosrietzanger en Spotvogel konden horen en zien. We stuitten op een vrij gelegen stukje naaldbos (zoals er veel voorkomen rond Winterswijk), waar scherpe vogelaarsogen een stootvogel van de horst zagen vliegen. Even later kwam de Havik, want dat was het, in glijvlucht hoog boven ons langs. De Havik komt, net als verscheidene anderestootvogels en uilen, overal verspreid rond Winterswijk voor.

Haviken
♀ met jong op de horst,
♂ wegliezend
R.P. Sinoo

Een deel van de groep moest helaas na het avondeten (op de camping) vertrekken. Zij namen het tot nu toe prachtige weer mee naar het Gooi, zodat de rest 's avonds in een miezerig regentje tevergeefs naar schemervogels als Nachtzwaluw en Houtsnip speurde bij het Beernink, een loofbos noordelijk van de camping. We vonden er wel wat mezesorten.

Terwijl we de eerste dag meest ten zuiden van de camping rondzwierven kozen we de tweede dag de noord- en noordwestkant. 's Morgens in de vroege bekeken we het enige open water van enige omvang in de omgeving. We troffen daar, naast een aantal vroege vissers, inderdaad wat watervogels aan, zelfs een paartje baltsende Futen. Een Reiger vloog langs.

Hierna kwam dan het Vragenderveen, deel van het bekende Korenburgerveen, aan de beurt. Dit mooie, plantenrijke gebied was ook in de regen nog best leuk omdat een flink aantal zangvogels nog volop zong. Boven de vele Tuinfluiters uit waren o.a. ook Bosrietzanger, Spotvogel, Gekraagde Roodstaart en Boompieper te horen en zelfs een Nachtegaal. Wat dieper in het (natte) veen hoorden we een Rietgors. Later werd vanuit de auto nog een Havik bij dit gebiedesignaleerd.

Zwarte specht ♂
R.P. Sinoo

We waren toen al op weg naar het Goorler essengebied omdat we de Ortolaan natuurlijk nog niet vergeten waren. Bij vele roggevelen luisterden we, hoorden vinken tot vervelens aan toe maar geen Ortolaan. Gelukkig nog wel de (vrij algemene) Wielewaal, Grote Lijsters, Kneutjes en, zoals vaker, de Zwarte Roodstaart.

Het halfopen gebied bij het Beernink dat we hierna bij droog weer, bezochten leverde niets nieuws op. We konden bij alweer zo'n vrij stukje naaldbos een Buizerdenpaar (en hun nest?) ontdekken, eb vonden verder een Sperwer, Zwarte Mezen, Geelgorzen, en natuurlijk weer een Zwarte Specht. Wel rogge, geen Ortolaan.

Tenslotte hebben we nog een hoogstammig naaldbos bezocht, dat ons getipt was als nestplaats van de Havik. Het was echter te onoverzichtelijk om de vogel of zijn nest te ontdekken.

Na de laatste wandeling besloten we, moegespeurd, de geslaagde excursie te besluiten en het Gooi weer op te zoeken. Ondanks het missen van de Ortolaan konden we tevreden zijn over een flink aantal uitstekende vogelwaarnemingen in een bijzonder afwisselend landschap.

Karel Brink